

Instytut Pamięci Narodowej - Szczecin

<https://szczecin.ipn.gov.pl/pl9/publikacje/ksiazki-szczecin/31087,Nad-Odra-i-Baltykiem-Mysl-zachodnia-ludzie-koncepcje-realizacja-do-1989-r.html>
20.04.2024, 08:52

Nad Odrą i Bałtykiem. Myśl zachodnia: ludzie – koncepcje – realizacja do 1989 r.

Nad Odrą i Bałtykiem. Myśl zachodnia: ludzie – koncepcje – realizacja do 1989 r., red. M. Semczyszyn, T. Sikorski, A. Wątor, Szczecin 2013, 771 s.

[Wersja elektroniczna publikacji w Bibliotece Cyfrowej IPN](#)

W tomie studiów znalazły się 43 artykuły naukowe dotyczące zagadnienia polskiej myśli zachodniej: jej genezy, głównych twórców i propagatorów, koncepcji promowanych przez polskie nurty polityczne w XX w. oraz jej recepcji przez władze PRL.

***

Pojęcie „polska myśl zachodnia” nie jest jednoznaczne. Możemy jednak w ogólnym rozumieniu przyjąć, że myśl zachodnia jest teoretycznym założeniem i praktycznym wskazaniem dla działań ukierunkowanych na uzyskanie terytoriów położonych nad Odrą i Bałtykiem. Tak rozumiana idea stanowiła rewitalizację piastowskiej koncepcji terytorialnej państwa polskiego. Myśl zachodnia miała uzasadnienie nie tylko geopolityczne, ale również społeczne, gospodarcze i kulturowe.

Polskie zainteresowania orientacją zachodnią sięgają XIX w. [...] Idea zachodnia pozostawała niezmiennym fundamentem programu Narodowej Demokracji.

Program zachodni szybko znalazł również swoich animatorów w innych nurtach polskiej myśli politycznej: od ludowego po komunistyczny [...].

Po zakończeniu II wojny światowej program zachodni stał się nie tylko najważniejszym

Nad Odrą i Bałtykiem. Myśl zachodnia: ludzie – koncepcje – realizacja do 1989 r.

składnikiem racji stanu, ale również czynnikiem (nie tylko propagandowym i ideologicznym) legitymizującym istnienie Polski Ludowej, jej pryncypiów ustrojowych i sojuszu z ZSRS. Dorobek na tym polu trudno kwestionować i lekceważyć, pomimo rozlicznych zwrotów w naszej historii i panujących w nauce polskiej trendów.

Ze Wstępu

Według Redaktorów autorzy [...] w rozważaniach starali się „dokonać systematyzacji badań nad miejscem polskiej myśli zachodniej w refleksji politycznej, polityce państwowej oraz historiografii PRL. Stąd ważne okazało się analityczne przedstawienie różnych koncepcji myśli zachodniej, sylwetek jej twórców oraz praktycznej realizacji od II połowy XIX wieku po schyłek PRL”. Założone cele zostały zrealizowane.

Fragment recenzji prof. dr. hab. Janusza Farysia

Dobór treści tomu, jak i ich układ, podporządkowany został dążeniu do możliwie pełnego i wszechstronnego przedstawienia treści zawartych w pojemnym pojęciu „myśli zachodniej”. Są zatem i próby rekonstrukcji poglądów publicystów i ideologów sprzed roku 1939, w latach wojny i późniejszych (aż po 1989), wreszcie analizy różnych aspektów polityki prowadzonej przez PRL na ziemiach przyłączonych po roku 1945 do Polski.

Fragment recenzji prof. dr. hab. Krzysztofa Kawalca

PLIKI DO POBRANIA

[SPIS TREŚCI \(pdf, 122.58 KB\)](#)

Gdzie kupić publikacje:

[Szczecin](#)